

Assesment about attitudes of candidate elementary teachers intended for music teaching lesson

M. Kayhan KURTULDU*

ABSTRACT. In this study opinions of candidate elementary teachers whose will execute the elementary scholl first degree music lessons, about music teaching lesson that they taking during their education has evaluated. Datas collected at the end of the questionnaire study by the second class students whose taking music teaching lesson in new program, has propounded the view of the candidate elementary teachers about music teaching lesson. Collected datas has evaluated after the reliability and validity of the questionnaire and measure used in questionnaire has detemined before the applications. Results achieved from questionnaire study has given the informations about sample group that is posits to representing the universe and some assesments has made with this informations.

Key Words: Music, Music Teaching, Elementary Teacher, Primary Education

SUMMARY

Purpose and Significance: Music lessons that has presenting with it's own curriculum as from the first class of elementary school, has effect the psychological, cultural and social development level that is considered important in today's model of human raising and being an individual. Therefore the importance level of music lessons in first, second and third class of elementary school has increased because of the student is first time come across academically with music concept. Purpose of this study is evaluated the opinions of candidate elementary teachers about music lessons. In this study a questionnaire has applicated to collect the datas from candidate elementary teachers about music lessons. After the questionnaire application statictically process has started and in this process answers collected from candidate elementary teachers has operated by some statictically methods.

Methods: In this study a descriptive method has preferred to determine the view of candidate elementary teachers about music lesson. A questionnaire about 22 questions including the concept of matters, sufficiency of lesson and teacher and timeing, activities in class and applications made into the music lessons. By evaluating the datas collected from sample group, frequency, percentation, factor analyses, validity and reliability tests has applicated. At the end of the analyses process, 3 main tittles has determined concerning the questionnaire and the answers has examined under this tittles.

Results: Datas collected from the study has exhibited that sample group has shown sometime high level positive tendency, sometime mid level distinctive tendency. Candidate teachers has found adequate in some spesific tittles and found partly enough in some elements. Candidate elementary teachers has exhibited mid, low or partly high level positive tendency for methods and related elements that used in music teaching lesson. Students point out that theygot some informations how to teach music but didn't instructed about other methods that can be used in music education. As a similar it has shown that the methods using for teaching the theoretical informations is partly enough, furthermore it has also exhibited that using different methods in music lessons is extremely indispensable. That can be understant that sample group almost in every question has a mid level namely partly tendency that the questions intended for the content of music teaching lesson. Students has found partly adequate the theoretical subjects explaining in music lessons and they didn't have a difficulty in understanding this subjects.

Discussion and Conclusions: As a concusion music lesson is an indispensable element of the educational curriculum. The importance of the education given in primary age can be undestand clearly because of the elementary age children especially elementary school first degreee children earn many individual species and also some basic personel and sensitive species built in this ages. Consequently planning and applying of the lessons intended for primary age should made with same meticulousness. With all this reasons planning, enforcing and evaluateng of music lessons in primary schools and music teaching lessons given to the candidate primary teacher which enforce this primary music lessons in school have a great importance for reaching to the determined aims for social and psychological development of primary ages children.

* Yrd. Doç. Dr. Karadeniz Technical University Fatih Faculty of Education Music Education Department
kayhankurtuldu@gmail.com

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimi Dersine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi

M. Kayhan KURTULDU*

ÖZ. İlköğretim birinci sınıftan itibaren, kendine ait bir öğretim programıyla sunulmakta olan müzik dersleri, günümüzün insan yetiştirme ve birey olma modeli içerisinde önem verilen ruhsal, toplumsal ve kültürel gelişim düzeylerine etki etmektedir. Bu sebeple ilköğretim birinci, ikinci ve üçüncü sınıf müzik derslerinin, öğrencilerin müzik kavramıyla akademik olarak ilk kez karşılaşılması sebebiyle önemi artmaktadır. Bu çalışmada, ilköğretim birinci kademe müzik derslerini yürütecek olan sınıf öğretmeni adaylarının, eğitimleri süresince gördükleri müzik öğretimi dersine yönelik görüşleri değerlendirilmiştir. Yeni programda, müzik öğretimi dersini alan ikinci sınıf öğrencileri ile yapılan anket çalışması neticesinde elde edilen veriler, sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi dersine bakış açılarını ortaya koymuştur. Yapılan uygulamalar öncesinde kullanılan anketin ve ankete ait ölçeğin geçerlik ve güvenilirliği tespit edildikten sonra, toplanan veriler değerlendirmeye alınmıştır. Anket çalışmasında elde edilen sonuçlar, evreni temsil ettiği varsayılan örneklem grubunun görüşleri hakkında bilgi vermiş ve bu bilgiler ışığında değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Müzik Öğretimi, Sınıf Öğretmenliği, İlköğretim

GİRİŞ

Öğretmenlik mesleğinin en önemli alanlarından birisi sınıf öğretmenliğidir. Eğitim sürecinin temelinde ve yeni neslin yetişmesinde büyük pay sahibi olarak kabul edilen bu alan, ülkemizin çağdaşlık düzeyine erişmedeki hızını etkileyecek stratejik bir dönüm noktasıdır. Bu nedenle sınıf öğretmenliği eğitimine verilen önem her geçen yıl daha da artmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin çok yönlü olarak yetişmelerinde vazgeçilmez bir yeri olan sanat eğitimi uygulamaları da verilen eğitimin niteliğini doğrudan etkilemektedir. Bu bağlamda yapılan araştırmalar özellikle çocukların eğitiminde müziğin önemli bir yeri olduğunu göstermektedir. Sınıf öğretmenlerinin müzik eğitimi ile ilgili temel bilgi ve becerilerle donanmış olmasının gelecekteki meslek yaşantılarını doğrudan etkileyeceği düşünülmektedir (Demirbatır ve Helvacı, 2006).

Temel görevi ilkokul öğrencilerinde okulun ve derslerin hedefleri doğrultusunda kalıcı izli davranış değişikliği meydana getirme sürecinde konu alanı bilgisine, öğretmenlik meslek bilgisine ve kültüre üst düzeyde sahip olması gereken ilkokul öğretmeni 7-11 yaş çocuğunun bilişsel, duyuşsal ve devinişsel olarak bütünsel gelişimsen sorumludur. Bu nedenle ilkokul öğretmenlerinin öğretmenliğe istekli, geçerli ve güvenilir zekâ testleri ve üstün yetenekliler arasından ve gerekli kişilik özellikleri olanlar arasından seçilmesi konusunda görüşler ileri sürülmüştür (Kocabaş, 2000).

Bu nedenle sınıf öğretmenlerinin, ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin ihtiyacı olan genel müzik eğitimi sürecini sürdürebilecek boyutta müzik bilgisine, gerektiğinde çalma ve söyleme becerisine sahip olması, müzik öğretiminde kullanılabilecek yöntem ve tekniklere hâkim ve de tüm bu etkinlikleri gerçekleştirecek nitelikte yetişmiş olması gereklidir. Dolayısıyla sınıf öğretmenlerine müzik dersi için gerekli tüm becerileri kazandıracak ders olan müzik öğretimi dersi, yukarıda belirtilen kazanımların ışığında planlanmalıdır. Sınıf öğretmeni adaylarının müzik yeteneklerinin farklı olması, dersin planlanmasında veya müzik öğretimi dersi ile kazandırılması istenilen davranışların belirlenmesinde etkili olmaktadır. Fakat öğretmen adaylarının tümüne, ilköğretim müzik dersini yürütebilecek bilgi donanımı ve gerekli yöntem ve yaklaşımlar öğretildiği takdirde, müziksel becerisi sınırlı olan bir sınıf öğretmeni adayı tarafından da bu dersin büyük çapta yürütülmesi sağlanabilir.

* Yrd. Doç. Dr. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi ABD
kayhankurtuldu@gmail.com

Eğitimin niteliği büyük ölçüde öğretmenlerin niteliği ile doğru orantılıdır. Bu bakımdan eğitim sistemi içinde görev alacak öğretmenlerin, gerek hizmet öncesinde, gerekse hizmet içinde, iyi bir biçimde yetiştirilmeleri, eğitim hizmetlerinin kalitesi yönünden önem taşımaktadır (Kılıç, 2007).

Yukarıda da bahsedildiği gibi, müzik derslerinin planlı, doğru ve nitelikli yürütülebilmesi için öğretmenlerin iyi yetiştirilmesi esastır. Yürütülecek dersin amaçları ve içeriğine göre planlanan dersler ve bu dersler yardımıyla yetiştirilen öğretmenlerin niteliği, eğitim ve öğretimin kalitesini de direkt etkilemektedir.

YÖNTEM

Yapılan çalışmada, sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi dersine yönelik görüşlerini belirlemeye yönelik betimsel bir yöntem izlenmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarına 22 sorudan oluşan ve müzik öğretimi dersinde yapılan uygulamaları, ders içi aktiviteleri, ders saati ve ders öğretmenin yeterliliği, anlatılan konuların kapsamı gibi hususları içeren bir anket uygulanmıştır. Uygulanan ankete yönelik likert tipinde beş maddelik bir ölçek kullanılmıştır. “Evet, Büyük Ölçüde, Kısmen, Çok Az, Hiç” biçiminde hazırlanan basamaklar, ankette sorulan soruların cevabı niteliğinde düşünülmüştür.

Çalışmanın evrenini İlköğretim Bölümleri Sınıf Öğretmenliği Anabilimdalında müzik öğretimi dersi gören 2. sınıf öğrencileri, örnekleme ise Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilimdalı 2. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem grubu, 2007-2008 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında müzik öğretimi dersini alan 42’si 2. öğretim, 102’si örgün öğretim olmak üzere 144 kişiden meydana gelmektedir. Çalışma için araştırmacı tarafından geliştirilen anket için uzman değerlendirmesi alınmış ve anket 144 kişilik gruba uygulanmıştır. Yeni programda 2. sınıf birinci dönemde “Müzik” adı altında, 2. sınıf ikinci dönemde ise “Müzik Öğretimi” adı altında yürütülen dersler kapsamında yapılan çalışmaların sorgulandığı anketin uygulanması, tüm ikinci sınıflarda 2 haftalık bir zaman diliminde gerçekleşmiştir.

Elde edilen verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Örneklem grubu tarafından ankete verilen cevapların belirlenmesinde, frekans ve yüzde dağılımının yanı sıra, anlam düzeyine de (mean) bakılmıştır. Ortaya çıkan sonuçlar hem yüzde dağılımı, hem de ortalama anlam düzeyine göre yorumlanmıştır. Ortalama (mean) sonuçları olumlu yapıdaki sorularda cevaplar yönünde, olumsuz tipteki sorularda ise ters yönde gerçekleşmiştir. Kullanılan ölçeğin geçerliliğini belirlemede ilgili 22 soruya yönelik faktör analizi yapılmıştır. Analize alınan 22 değişkenin, öz değeri 1 den büyük 3 faktör altında toplandığı anlaşılmış ve buna bağlı olarak değerlendirme basamakları oluşturulmuştur. Analiz sonucunda ortaya çıkan 3 faktörün toplam varyansı açıklama oranı %66,07 düzeyindedir. Önemli olarak ortaya çıkan bu 3 faktörün birincisinin, toplam varyansın %25,68’ini, ikincisinin %20,45’ini, üçüncüsünün de %19,93’ünü açıkladığı görülmüştür. Sorularla ilgili tanımlanan 3 faktörün yük değerlerinin ise, .530 ile .841 arasında dağıldığı gözlenmiş, buna göre toplam varyansın ölçeğe ilişkin varyansı büyük ölçüde açıkladığı anlaşılmıştır. Faktör analizi yanında ölçeğin güvenilirliğini belirlemede Cronbach Alpha yöntemi kullanılmıştır. İşlemler sonucunda güvenilirlik katsayısı .90 olarak hesaplanmıştır. Bu bilgiler ışığında kullanılan veri toplama aracının yüksek düzeyde geçerli ve güvenilir olduğu anlaşılmıştır.

Yapılan istatistik analiz ve değerlendirme çalışmaları neticesinde ölçeğe ait maddeler 3 farklı başlık altında toplanmıştır. Bunlardan birincisi de kendi içerisinde 3’e ayrılmış, böylece ankete dönük değerlendirme basamakları 5’e çıkmıştır. Sorulara yönelik tanımlanan önemli 3 faktör ve ilgili alt basamaklar şu şekilde gruplandırılmıştır;

- 1- Müzik Öğretimi Dersine Yönelik Genel Bilgiler
  - a) Müzik öğretimi dersinde kullanılan yöntemlere yönelik sorular
  - b) Müzik öğretimi dersinin içeriğine yönelik sorular
  - c) Müzik öğretimi dersine yönelik genel sorular
- 2- Müzik öğretimi dersinde yapılan uygulamaların meslek hayatına yansımaları
- 3- Müzik öğretimi dersinde kullanılan materyaller ve ölçümler

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde, uygulanan anket için yapılan istatistik değerlendirmeler sonucunda elde edilen veriler yer almaktadır. Örneklem grubunun verdiği cevaplar doğrultusunda yapılan analiz çalışmaları neticesinde elde edilen sonuçlar, yüzde ve ortalama anlam düzeyi ($\bar{X}$) değerlerini içeren tablolar haline getirilmiştir. Tablolara ilişkin yorumlar hem yüzde değerleri, hem de ortalama değerleri göz önünde tutularak yapılmıştır. Ortalama değerleri, soru tiplerinin genellikle olumsuz yapıda olması sebebiyle yüzde değerleriyle ters yönde sonuçları desteklemektedir.

Tablo 1. *Ankette Kullanılan Ölçeğe İlişkin Ortalama Puan ($\bar{X}$) Aralıkları*

Puan Aralıkları	Ölçek
4,21 – 5,00	Evet
3,41 – 4,20	Büyük Ölçüde
2,61 – 3,40	Kısmen
1,81 – 2,60	Çok Az
1,00 – 1,80	Hiç

Örneklem grubu tarafında ankete verilen cevapların değerlendirilmesi sonucunda ortaya çıkan yüzde ve ortalama dağılım sonuçları aşağıdaki tablolara açıklanmaktadır.

Tablo 2. *Müzik Öğretimi Dersinde Yöntem Kullanımına İlişkin Cevaplar*

Sorular	Evet	Büyük Ölç.	Kısmen	Çokaz	Hiç	$\bar{X}$	SS
Müziğin nasıl öğretilebileceğine yönelik bilgi alma	%28,5	%15,3	%27,8	%16,7	%11,8	2,68	1,35
Kullanılabilecek yöntemler hakkında bilgilendirilme	%18,1	%19,4	%31,3	%22,2	%9	2,84	1,21
Teorik bilgilerin öğretilmesinde kullanılan yöntemleri yeterli bulma	%16,7	%18,8	%36,8	%20,1	%7,6	2,83	1,15
Farklı yöntemler kullanmanın öğrenmeyi kolaylaştırması	%50	%29,9	%7,6	%5,6	%6,9	1,89	1,19

Tablo 2 incelendiğinde, sınıf öğretmeni adaylarının bu basamakta yer alan sorulara ağırlıkta kısmen veya büyük ölçüde yönünde cevaplar verdiği anlaşılmaktadır. Öğrenciler, müzik öğretimi dersinde kullanılacak yöntemler ve yöntemlere yönelik görüşler konusunda orta ve kısmen üst düzeyde olumlu cevaplar vermişlerdir. Öğrenciler müziğin nasıl öğretilebileceği basamağında %27,8 lik kısmen ve %28,8 lik evet seçeneğine yönelik eğilimleri ile belirgin düzeyde bilgilendirildiklerini ifade etmişlerdir. Müzik öğretimi dersinde kullanılabilecek diğer yöntemlerin öğretilmesine yönelik soruda ise eğilim, kısmen yönünde kendini göstermektedir. Ağırlığın %31,3 ile kısmen seçeneğinde gözükmesinin yanında, ortalama değerinin de 2,84 ile kısmen seçeneğini işaret etmesi bu durumu doğrulamaktadır. Sınıf öğretmeni adayları, kullanılan bu yöntemleri yeterli bulma basamağında da ortak bir eğilim göstermiştir. Soruya verilen cevaplar yüzdelik değerinde %36,8, ortalama değerinde de 2,83 ile kısmen seçeneği üzerinde yoğunlaşmaktadır. Öğrenciler, yöntem kullanımına ve öğretilmesine yönelik cevaplarına paralel bir sonuç ortaya koymuştur. Yöntem kullanımına ilişkin basamağa ait son soruya gelindiğinde, öğretmen adaylarının yüksek düzeyde olumlu cevaplar verdiği görülmektedir. Yüzdelik dilimde %50 ile evet, %29,9 ile büyük ölçüde seçeneklerinin tercih edilmesi ve ortalama değerinin de soru tipi sebebiyle ters yönde sonuçları desteklemesi, öğrencilerin farklı yöntemler kullanılmasına yönelik beklentilerinin üst düzeyde olduğunu göstermektedir.

Tablo 3. Müzik Öğretimi Dersi İçeriğine İlişkin Cevaplar

Sorular	Evet	Büyük Ölç.	Kısmen	Çokaz	Hiç	$\bar{X}$	SS
Anlatılan teorik konuları yeterli bulma	%25	%17,4	%34,7	%16,7	%6,3	2,61	1,20
Teorik bilgileri anlamakta zorlanma	%11,8	%13,9	%31,9	%29,9	%12,5	3,17	1,17
Öğrenilen okul şarkılarını yeterli bulma	%23,6	%17,4	%30,6	%19,4	%9	2,72	1,26
Teorik konular dışında yapılan ders içi aktiviteleri yeterli bulma	%18,1	%20,1	%38,2	%17,4	%6,3	2,73	1,13
Teorik konuları pekiştirmek için şarkı öğretimi haricinde farklı uygulamalar yapma	%25	%12,5	%17,4	%28,5	%16,7	2,99	1,44

Sınıf öğretmeni adaylarının, müzik öğretimi dersinin içeriğine yönelik sorulara verdiği cevapların yer aldığı tablo 3'e göre, sonuçlar ağırlıkta kısmen veya belli ölçüde olumlu gerçekleşmiştir. Öğrenciler, ders içerisinde anlatılan müziğin teorisine yönelik konuların yeterliliğine yönelik görüşlerinde, büyük ölçüde olumlu cevaplar vermişlerdir. Öğrenciler kendilerine anlatılan teorik konuları %34,7 ile kısmen, %25 ile evet cevapları vererek yeterli bulduklarını ifade etmişlerdir. Diğer soruda ise anlatılan teorik konuların anlaşılabilirliğine yönelik eğilimleri sorgulanmış ve birinci sorudaki cevabın devamı niteliğinde bir sonuç ortaya çıkmıştır. Öğrenciler büyük ölçüde yeterli buldukları teorik konuları, anlamakta da fazla zorlanmadıklarını ifade etmişlerdir. Kısmen ve çok az seçeneklerindeki yığılma ve ortalama değerleri, bu sonucu desteklemektedir. Müzik öğretimi dersinde öğretilen şarkıların yeterli bulunup bulunmadığının sorgulandığı soruda ise, birinci sorudakine benzer bir yüzde ve ortalama dağılımı göze çarpmaktadır. Sonuçlar %30,6 kısmen, %23,6 evet, %17,4 büyük ölçüde seçenekleri etrafında toplanmış, genel olarak bakıldığında ise toplamda %71,6 düzeyinde olumlu yönde gerçekleşmiştir. Bu durum müzik öğretimi dersinde öğretilen okul şarkılarının öğretmen adayları tarafından yeterli bulunduğuna işaret etmektedir. Öğrenciler, teorik konu anlatımı haricinde ders içerisinde yapılan uygulamaları da kısmen yeterli gördüklerini ifade etmişlerdir. Sonuçların %38,2 ile kısmen seçeneğinde toplanması ve ortalama değerinin de 2,73 ile kısmen dilimi içerisinde yer alması bu durumu doğrulamaktadır. Son soruya gelindiğinde, sonucun yine kısmen seçeneğini işaret ettiği anlaşılmaktadır. Bu soruda yüzde ağırlığının kısmen seçeneği üzerinde toplanmamasına karşın, cevapların dağılımının %25 ve %28,5 ile birbirinden uzak iki basamak olan evet ve çok az seçeneklerinde toplanması, sonuçların yine bu iki basamağın orta noktası olan kısmen seçeneğine yönelmesini sağlamıştır. Ortalama değeri de 2,99 ile bu sonucu desteklemektedir. Sonuç, öğrencilerin bu soru çerçevesinde derse bakış açılarının belli oranda farklı olduğunu göstermektedir.

Tablo 4. Müzik Öğretimi Dersiyle İlgili Genel Sorulara İlişkin Cevaplar

Sorular	Evet	Büyük Ölç.	Kısmen	Çokaz	Hiç	$\bar{X}$	SS
Müzik öğretimi dersini ders saati bakımından yeterli bulma	%51,4	%27,8	%14,6	%6,3	---	1,92	1,18
Müzik öğretimi dersini uygulama bakımından yeterli bulma	%35,4	14,6	29,2	14,6	%6,3	2,41	1,27
Dersi yürüten öğretmeni bilgi açısından yeterli bulma	%29,2	%23,6	%29,2	%10,4	%7,6	2,43	1,22
Öğrenilen konuların öğrenci tarafından uygulanmasını gerekli bulma	%45,1	%27,8	%14,6	%6,3	%6,3	2,00	1,19

Tablo 4'te yer alan sonuçlar incelendiğinde genel eğilimin diğer basamaklara göre daha belirgin olduğu gözlenmektedir. Öğrenciler sorulara önemli ölçüde olumlu yaklaşmıştır. Müzik öğretimi dersinin ders saati açısından yeterli olup olmadığı sorulduğu ilk soruda, %51,4 büyüklüğünde evet seçeneği olması, diğer seçeneklerin de yüksek düzeyde gerçekleşmesi, hiç seçeneğinin tercih edilmemesi ve ortalama düzeyinin de soru tipi sebebiyle ters yönde sonuçları desteklemesi, öğrencilerin ders saatini büyük ölçüde yeterli gördüğünü ortaya koymaktadır. Sınıf öğretmeni adayları, saat açısından yeterli buldukları müzik öğretimi dersini uygulama bakımından da yeterli bulduklarını ifade etmektedir. İkinci soru, evet, büyük ölçüde ve kısmen seçeneklerindeki dağılım ve bu dağılımı ters yönde destekleyen 2,41 lik ortalama değeri ile olumlu eğilimi ortaya çıkarmaktadır. Dersi yürüten öğretim elemanlarının yeterliliğine yönelik soruda ise, öğretmen adaylarının evet, büyük ölçüde ve kısmen seçeneklerinde yaklaşık bir dağılım gösterdiği görülmektedir. Yüzde ve ortalama değerlerine bakıldığında bu soruda da büyük ölçüde yönünde bir eğilim olduğu anlaşılmaktadır. Son soruda öğrenciler, derste öğrenilen konuların kendileri tarafından bizzat uygulanarak öğrenmesi gerekliliği üzerinde birleşmektedir. Genel dağılıma bakıldığında %45,1'lik evet seçeneği ve 2,00'lik ortalama değeri, uygulamaya dönük bu yaklaşımı ortaya koymaktadır.

Tablo 5. Müzik Öğretimi Dersinde Yapılan Uygulamaların Meslek Hayatına Yansımalarıyla İlgili Cevaplar

Sorular	Evet	Büyük Ölç.	Kısmen	Çokaz	Hiç	$\bar{X}$	SS
Öğrenilen teorik konuların öğretmenlik hayatına katkısı	%31,3	%25,7	%19,4	%15,3	%8,3	2,43	1,29
Öğrenilen konuların ilköğretim müfredatına uygun olup olmadığı	%31,9	%22,2	%24,3	%13,2	%8,3	2,43	1,28
Öğrenilen okul şarkılarının ilköğretim müfredatına uygun olup olmadığı	%37,5	%29,9	%18,8	%7,6	%6,3	2,15	1,19
Derste kullanılan çalgıların meslek hayatına katkı sağlaması	%34,7	%21,5	%22,2	%13,9	%7,6	2,38	1,29
Yararlanılan ders veya şarkı kaynak kitaplarının meslek hayatındaki kullanılabilirliği	%31,3	%27,8	%25	%9,7	%6,3	2,31	1,19

Müzik öğretimi dersi unsurlarının, meslek hayatına yansımalarının sorulduğu sorulara ait tablo 5 incelendiğinde, tüm basamaklarda benzer yüzde ve ortalama dağılımlarının gerçekleştiği görülebilmektedir. Öğrenciler her soruda müzik öğretimi dersinin meslek hayatına olumlu yansıtacağına altını çizmektedir. Birinci soruda %31,3'lük evet seçeneği ve 2,43'lük ortalama değeriyle öğrenciler, derste öğrendikleri teorik konuların meslek hayatlarına olumlu katkı sağlayacağını ifade etmiştir. Derste öğrenilen konuların ve okul şarkılarının ilköğretim programına uygunluğunun sorulduğu 2. ve 3. sorularda, %31,9 ve %37,5'lik evet seçeneğinin yanı sıra, 2,43 ve 2,15 düzeyinde gerçekleşen ortalama değerleri, öğrencilerin derste öğrendikleri konuları ve şarkıları programa uygun ve yeterli bulduklarının bir göstergesidir. Öğretmen adayları, müzik öğretimi dersinde kullandıkları çalgıların, meslek hayatlarına olumlu yansıtacağını belirtmiştir. Bu soruda da evet seçeneğinde %34,7 büyüklüğünde bir eğilim gerçekleşmiş ve müzik öğretimi dersinde kullanılan çalgıların faydalı olduğu sonucuna varılmıştır. Son soruda ise öğrenciler, diğer sorulardaki gibi yüksek düzeyde bir eğilim göstererek, derste faydalanılan kaynakların meslek hayatında da kullanılabilir olduğunu ifade etmiştir. Tüm sorularda yüzde değerleri evet ve büyük ölçüde seçeneklerinde yığılma göstermiş ve ortalama değerleri de soru tipleri sebebiyle ters yönde sonuçları desteklemiştir. Bu durum, müzik öğretimi dersinde yapılan bazı çalışmaların, meslek hayatına yönelik faydalara sahip olduğunun altını çizmektedir.

Tablo 6. Müzik Öğretimi Dersinde Kullanılan Materyaller ve Ölçümlere İlişkin Cevaplar

Sorular	Evet	Büyük Ölç.	Kısmen	Çok az	Hiç	$\bar{X}$	SS
Kullanılan çalgıların dersin amacına uygunluğu	%29,2	%22,2	%23,6	%18,1	%6,9	2,51	1,27
Flüt haricinde başka çalgı kullanımının derse ilgiyi arttırması durumu	%48,6	%32,6	%6,9	%6,3	%5,6	1,87	1,13
Derste kullanılan kaynakların yeterliliği	%19,4	%16,7	%42,4	%13,9	%7,6	2,73	1,15
Yapılan ölçümlerin (sınav vb..) öğrenciyi yeterince test edebilme durumu	%23,6	%20,1	%26,4	%18,8	%11,1	2,73	1,31

Tablo 6’da yer alan sonuçlar incelendiğinde, bazı sorularda olumlu, bazı sorularda ise orta düzeyde bir eğilimin var olduğu anlaşılmaktadır. Bu basmaktaki ilk soru, müzik öğretimi dersinde kullanılan çalgıların dersin amacına uygun olup olmadığına yöneliktir. Soruya verilen cevaplara göre öğretmen adaylarının evet, büyük ölçüde ve kısmen seçeneklerinde yaklaşık bir dağılım gösterdiği söylenilebilir. Sınıf öğretmeni adayları, derste kullanılan çalgıların büyük ölçüde amacına uygun olduğunu ifade etmiştir. Ortalama düzeyi de ters yönde desteklediği sonuçla, öğretmen adaylarının olumlu üç seçenek üzerindeki dağılımının büyük ölçüde yönünde yoğunlaştığına işaret etmiştir. İkinci soruya gelindiğinde katılımcıların çok büyük bit bölümünün, müzik öğretimi dersinde flüt haricinde daha farklı enstrümanlar kullanılmasının, derse olan ilgiyi arttıracağını vurguladığı görülmektedir. Özellikle %48,6 düzeyinde evet cevabı ve %32,6 düzeyinde büyük ölçüde cevabının verilmesi, ayrıca ortalama değerinin de 1,87 ile ters yönde sonucu desteklemesi, bu sorudaki yüksek olumlu eğilimin göstergeleridir. Diğer soruya verilen cevaplara göre sınıf öğretmeni adaylarının derste kullanılan kaynakları kısmen yeterli bulduğu ve bu soruda orta ve alt düzeyde bir eğilimin olduğu gözlenmektedir. Sonuçların %42,4 düzeyinde kısmen seçeneğinde yığılması, öğrencilerin derste kullanılan kaynakları pek yeterli bulmadıkları sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Son soruda yer alan sonuçlar incelendiğinde adayların kısmen olumlu yönde cevap verdiği göze çarpmaktadır. Sınıf öğretmeni adayları, hiç seçeneği haricinde birbirine yakın bir dağılım göstermiş, bu durum da farklı bazı görüşlerin varlığında asıl durumun, orta düzeyde kendini gösterdiğini ortaya koymuştur. Sınıf öğretmeni adayları, kendileri için yapılan ölçüm veya değerlendirmeleri orta düzeyde yeterli bulmakta, az bir katılımcı da yetersiz bulmaktadır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Müzik öğretimi dersi, ilköğretim müzik eğitiminde önemli bir yeri olan ve ilköğretim çağı çocuklarının sosyal, kültürel ve psikolojik gelişimine etkisi bulunan birinci kademe müzik derslerinin yürütülebilmesi için sınıf öğretmeni adaylarına verilen bir derstir. Bu dersin amacı, diğer tüm müzik derslerinde olduğu gibi bireyin davranışlarında müziksel değişiklikler oluşturmak ve bu yolla çocukların sosyo-psikolojik gelişimine katkıda bulunmaktır. Dolayısıyla gerek ilköğretim müzik dersinin, gerekse bu dersin verilebilmesini sağlayacak olan bilgilerin aktarıldığı müzik öğretimi dersinin önemi artmaktadır.

Müzik öğretimi dersinin ilköğretim çağı müzik dersi içeriği ve uygulanması açısından gerekli olması, bu konuda çeşitli incelemelerin yapılmasını gerekli kılmıştır. Bu gereklilik ışığında planlanan çalışma, müzik dersini alan ve bu dersle birebir ilgili olan sınıf öğretmeni adaylarıyla yürütülmüştür. Müzik öğretimi dersinin temel özellikleri, kullanılan yöntemler, yapılan uygulamalar ve diğer bazı unsurların sorgulandığı çalışmada, öğrencilerin görüşleri dikkate alınmış ve bu yolla müzik öğretimi dersine yönelik bazı görüşler belirlenmiştir. Elde edilen veriler ışığında bazı değerlendirmeler yapılarak, müzik dersine yönelik sonuçlar ortaya çıkarılmış ve yorumlanmıştır. Çalışmada elde edilen veriler, örneklem grubunun müzik öğretimine yönelik kimi zaman üst düzeyde olumlu, kimi zaman da orta düzeyde belirgin bir eğilim gösterdiğini ortaya koymaktadır. Öğretmen adayları belli bazı başlıkları yeterli bulurken, bazı unsurları kısmen yeterli görmüştür.

Sınıf öğretmeni adayları, müzik öğretimi dersinde kullanılan yöntemlerin ve buna bağlı unsurların sorgulandığı sorularda orta, düşük veya kısmen üst düzeyde olumlu eğilimler göstermiştir. Öğrenciler müziğin nasıl öğretilbileceğine ilişkin bilgi aldıklarını belirtirken, müzik eğitiminde kullanılacak diğer yöntemler hakkında çok fazla bilgilendirilmediklerini ifade etmeye çalışmışlardır. Benzer bir durum teorik bilgilerin öğretilmesinde kullanılan yöntemlerin de kısmen yeterli görüldüğünü, bunun yanında ise derste farklı yöntemlerin kullanılmasının son derece gerekli olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Bu sonuçlara göre öğretmen adayları, müzik öğretimi dersinde kullanılan yöntemlere yönelik belli oranda olumlu bir eğilim gösterirken, bu durum yine de gözden geçirilmesi gerektiği sonucunu vurgulayacak bir dağılım göstermiştir. Müzik öğretimi dersinde doğru yöntemlerin tercih edilmesi, denenmesi ve müziğin öğretilmesi aşamasında uygulanması gereklidir. Zira bu basamağın son sorusunda öğretmen adayları, farklı yöntemler kullanmanın öğrenmeyi kolaylaştıracağını yüksek bir düzeyde ifade etmiştir. Dolayısıyla müzik öğretimi dersinde kullanılan her türlü yöntemin veya öğretim çalışmasının, dikkatle seçilmesi ve öğrencilere doğru bilgilerin kazandırılması için doğru uygulanması esastır.

Müzik öğretimi dersinin içeriğine yönelik sorularda örneklem grubunun hemen her soruda orta düzeyde yani kısmen yönünde bir eğilim gösterdiği anlaşılmaktadır. Öğrenciler derste anlatılan teorik konuları kısmen yeterli bulmuşlar ve bu konuları anlamakta da fazla zorlanmadıklarını ifade etmişlerdir. Derste öğrenilen şarkıları ve teorik konular haricinde yapılan uygulamaları da kısmen yeterli gören öğrenciler, teorik konuların pekiştirilmesinde şarkı öğretiminin belli oranda sıkça tercih edildiğini belirtmişlerdir. Bu sonuçlar müzik öğretimi dersinde ele alınan teorik konuların ve teorik konuların uygulanması sürecinin planlanması ihtiyacını doğurmaktadır. Zira öğrenciler teorik konuları anlamakta fazla zorlanmadıklarını ve teorik konuları da kısmen yeterli bulduklarını ifade etmişlerdir. Dolayısıyla ilköğretim müfredatına yönelik bir teorik konu bütünlüğünün oluşturulması ve daha yoğun, amaca uygun ama yeterli düzeyde bir teorik çerçevenin hazırlanması gereklidir. Bunların yanında, müzik öğretimi dersi içerisinde teorik konuların dışında öğretici ve pekiştirici farklı uygulamaların yapılması, öğrencilere yaptırılması ve değerlendirilmesi sınıf öğretmeni adaylarına meslek hayatlarında örnek olacaktır. Ayrıca müzik öğretimi dersinin ve ilköğretim müzik dersinin, sadece şarkı öğretiminden ibaret olamayacağının bilinmesi ve derslerin müzik eğitiminin amaçları doğrultusunda yürütülmesi de esastır.

Müzik öğretimi dersine yönelik genel sorgulama da ise öğrenciler büyük çapta olumlu eğilimler göstermiştir. Müzik öğretimi dersini ders saati ve uygulama bakımından yeterli bulan öğrenciler, dersi yürüten öğretim elemanlarını kısmen ve büyük ölçüde yeterli görmüş ve öğrenilen konuların öğrenci tarafından uygulanması görüşüne önemli ölçüde katılmışlardır. Ortaya çıkan bu sonuç, öğrencilerin müzik öğretimi dersinin gerek haftalık ders saati bakımından, gerekse uygulamaya dönük unsurları açısından yeterli bulunduğunu ortaya koymaktadır. Dolayısıyla müzik öğretimi dersine yönelik herhangi bir teknik eksiklik bulunmamaktadır. Haftada 3 saatlik dersin yeterli olduğu düşünülürse, yapılacak olan uygulamaların ve özellikle öğretmen adaylarının da belirttiği öğrenci tarafından uygulama yapılma gerekliliğinin tatbik edilmesi, derslerin sağlıklı yürütülmesi açısından yeterli olacaktır.

Müzik öğretimi dersinin meslek hayatına yansımalarının sorgulandığı diğer basamakta öğretmen adayı öğrenciler, tüm sorulara verdikleri olumlu cevaplarla, müzik öğretimi dersine ait unsurların meslek hayatına birebir etkisi olduğunu ifade etmeye çalışmışlardır. Gerek teorik konuların, gerek kullanılan çalgıların, gerekse kaynak kitapların meslek hayatında kullanılabilir düzeyde olduğu vurgulanmıştır. Bunların yanında derste öğrenilen konuların ve şarkıların ilköğretim müfredatıyla da uyumlu olduğu görüşünde olan öğretmen adayları, müzik öğretimi dersine ait hemen her unsurun, ilköğretimdeki meslek yaşantılarında önemli bir yeri olacağına işaret etmiştir. Bu sebeple, müzik öğretimi dersinin ilköğretim birinci kademe müzik dersine ve öğretmenlerin meslek yaşantısına bu derece etkili olabileceği düşünülürse, yapılan uygulamaların ve öğretilen her konunun önemi bir kat daha artmaktadır.

Sınıf öğretmeni adayları, müzik öğretimi dersinde kullanılan materyal ve ölçümleri belli oranda yeterli görmüş, bazı sorularda ise düşük bir eğilim göstermiştir. Adaylar derste kullanılan

çalgıların dersin amacına büyük çapta uyduğunu belirtirken, sıkça kullanılan flüt enstrümanı haricinde başka çalgıların kullanılması gereğine de vurgu yapmıştır. Bu noktada gerek müzik öğretimi dersini, gerekse ilköğretim okullarındaki müzik dersini çekici kılmamanın yollarından biri de belli zamanlarda mümkün olan farklı bazı enstrümanlarla dersi zenginleştirmektir. Öğrenciler müzik öğretimi dersinde yapılan ölçüm ve değerlendirmeleri önemli ölçüde yeterli görmüş, fakat kullanılan kaynakları kısmen yeterli bulmuştur. Bir önceki basamakta kullanılan kaynakların öğretmenlik hayatına olumlu katkılarının olacağını vurgulayan öğrenciler, bu basamakta da derste kullanılan kaynakları tam olarak yeterli görmemiştir. Bu durum meslek hayatında önemli yeri olan kaynak kitapların, müzik öğretimi dersinde sayısının artırılması gereğine işaret etmektedir. Sınıf öğretmeni adayları tarafından önemli bulunan kaynak kitapların hem teorik anlatım, hem de şarkı dağarcığı kategorisinde artırılması ve bu yolla çeşitli kaynaklardan faydalanılarak dersin kalitesinin yükseltilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak müzik öğretimi dersi, öğretim programının vazgeçilmez unsurlarından biridir. İlköğretim çağı çocuklarının, özellikle ilköğretim birinci kademe döneminde temel bazı kişisel ve duyuşsal özellikleri kazandıkları ve pek çok bireysel özelliğin çocuk yaşlarda temellendiği düşünülürse, bu çağda verilecek eğitimin önemi daha net anlaşılmaktadır. Dolayısıyla ilköğretim çağına yönelik derslerin planlanması ve uygulanması da aynı titizlikle yapılmaktadır. Müzik dersi de müziğin insan üzerindeki ruhsal etkisi sebebiyle bu titiz planlamanın ve uygulamanın önemli bir parçasıdır. Tüm bu sebepler bir arada düşünüldüğünde, ilköğretim müzik dersi ve bu dersi yürütecek olan sınıf öğretmenliği öğrencilerine verilen müzik öğretimi dersinin planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi ilköğretim çağı çocuklarının sosyal ve psikolojik gelişimleri için planlanan hedeflere ulaşmada çok büyük önem arz etmektedir.

KAYNAKÇA

- Aldemir, A. (2004). Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlığı Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma: Sakarya Üniversitesi Örneği. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Arıcı, İ. (2005). Eğitim Fakültelerinin Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dallarında Okutulan Müzik Derslerine Yönelik Sorunlar. Ulusal Müzik Sempozyumu, 14-16 Nisan, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Demirbatır, E. & Helvacı, A. (2006). Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğrencilerinin Müzik Derslerine İlişkin Görüş ve Beklentilerinin Değerlendirilmesi. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 26-28 Nisan, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Denizli.
- Gerek, R. (2006). Düziçi Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- İlhan, A. Ç. (2003). Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programları ve Sanat Eğitimi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 36(1-2), 13-24.
- Kılıç, A. (2007). Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programında Yer Alan Derslerin Öğrenilme Düzeyleri. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 6(19), 136-145. www.esosder.org adresinden 30.08.2008 tarihinde indirilmiştir.
- Kılıç, A. & Acat, M. B. (2007). Öğretmen Adaylarının Algılarına Göre Öğretmen Yetiştirme Programlarındaki Derslerin Gerekliklik ve İşe Vuruluk Düzeyi. Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 17, 21-37.
- Kocabaş, A. (2000). Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Derslerindeki Yetersizliklerine İlişkin Görüşleri. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5(7). <http://egitimdergi.pamukkale.edu.tr/makale/sayi7.html> adresinden 20.08.2008 tarihinde indirilmiştir.
- Kocabaş, A. (2003). Erken Çocukluk Dönemi Öğretmen Adaylarının Kullandıkları Müziği Öğrenme Stratejileri ve Çoklu Zekâ Alanlarının Karşılaştırılması. OMEP (World Organization for Early Childhood Education) Dünya Konsey Toplantısı ve Konferansı, 5-11 Ekim Kuşadası.

- Kocabaş, A. (1997). Temel Eğitim 2. Kademe Öğrencileri İçin Müziğe İlişkin Tutum Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 13, 141-145.
- Küçüköncü, H. Y. (2000). Sınıf Öğretmenliğinde Müzik Eğitimi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5(7). <http://egitimdergi.pamukkale.edu.tr/makale/sayi7.html> adresinden 20.08.2008 tarihinde indirilmiştir.
- Küçüköncü, H. Y. (2006). Türk Eğitim Sistemindeki Yeniden Yapılanma Sürecinde Müzik Öğretmeni Modelleri. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 26-28 Nisan, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Denizli.
- Özgül, İ. & Uçan, A. (1998). Eğitim Fakülteleri Sınıf Öğretmenliği Bölümleri Öğrencilerinin Müzik 1-2 Derslerine Müziksel Giriş Düzeyleri. Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi, 4(6), 35-48.
- Saydam, R. (2003). İlköğretim Okulu 1. ve 2. Devre Müzik Eğitiminde Eğitimci Sorunu. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, 30-31 Ekim, İnönü Üniversitesi, Malatya.